

*Resultaatsmeter maakt
speelveld gelijk*

TEKST JEROEN BRUINENBERG

EINDE AAN DE BOMENDISCUSSIE OVER KWALITEIT

Welke kwaliteit mag je verwachten bij het snoeien van bomen? Daar verschillen de meningen in snoeiland nogal eens over. Gemeentelijke opdrachtgevers werkten afraffelbeleid in de hand en kozen vaak voor de goedkoopste aanbieders. Achteraf werd gesteggeld over de behaalde kwaliteit en bijbehorende prijs. De Resultaatsmeter van het Norminstituut Bomen maakt een einde aan de boom- en vergoedingsdiscussies door snoeikwaliteit objectief te meten. Waterschap Scheldestromen omarmt de methodiek.

Norminstituut Bomen

Norminstituut Bomen biedt onbeperkt en overal toegang tot instrumenten waarmee de kwaliteitszorg rond bomen kan worden geprofessionaliseerd. Naast instrumenten als het Handboek Bomen, het rekenprogramma Boommonitor Online, de Resultaatsmeter en de Bomenposters omvat de gebruikerslicentie onder meer deelname aan de regionale themabijeenkomsten en de landelijke gebruikersdag. www.norminstituutbomen.nl

Waterschap Scheldestromen is het eerste waterschap dat actief werkt met de Resultaatsmeter. In zijn beheergebied staan meer dan 125.000 bomen die een groot kapitaal vertegenwoordigen. Vitale Groene Stad spreekt met Sven Sandifort, medewerker Groenbeheer bij Waterschap Scheldestromen en sinds zes maanden ook gecertificeerd Controleur Handboek Bomen. 'Wij willen op een uniforme manier het werk van aannemers toetsen. Dat was voorheen eigenlijk onmogelijk.'

Dit vormde de aanleiding voor Marc Meijer, directeur Norminstituut Bomen, om in 2016 de Resultaatsmeter op de markt te brengen. 'Ik werkte vroeger als aannemer in de groenwereld en daar merkte ik dat beide kanten van de markt op zoek zijn naar duidelijkheid en eerlijke afspraken.' Sandifort vult aan: 'Ik controleer veelal op ervaring en kennis, maar wanneer snoeiers de takken verkeerd (terug)snoeien, kan ik ze moeilijk weer aanplanten.' Meijer: 'Veel toezichthouders doen hun beoordeling op het onderbuikgevoel. Ze gaan een keer kijken, zien dat het wel oké gaat en dan gaat de aannemer weer verder. Als dan achteraf blijkt dat het werk toch niet zo goed is gedaan, werkt dat discussie in de

11	Boom 11 Toon op kaart	Projecteigenaar: ing. H. Rogaar GEAUTORISEERD CONTROLEUR (15-04-2016 17:07) INVOER: 6.29219305 51.96819088 Eik regulier	Gereedmelding J. Boom 15-04-2016 17:14
12	Boom 12 Toon op kaart	Projecteigenaar: ing. H. Rogaar GEAUTORISEERD CONTROLEUR (15-04-2016 17:20) INVOER: 6.29446114 51.96188907 Eik regulier Opdrachtnemer: J. Boom (15-04-2016 17:16) Twee takken aan rijweg zijde (in overleg) met opdrachtgever ingenomen in verband met vrije doorgang van rijweg! Projecteigenaar: ing. H. Rogaar GEAUTORISEERD CONTROLEUR (15-04-2016 17:20) Akkoord !	Gereedmelding J. Boom 15-04-2016 17:17

In het logboek ziet de controleur welke bomen gereed zijn en beoordeelt of ze naar tevredenheid zijn gesnoeid. De opdrachtnemer kan de voortgang zien van de controle.

hand. Door toepassing van de online Resultaatsmeter, die gekoppeld is aan het Handboek Bomen, neem je deze discussie weg en houd je de aannemer scherp.’

Handboek Bomen

Dit is exact de reden dat Sandifort bij zijn leidinggevende aandrong op het gebruik van de Resultaatsmeter. ‘In ons beleid verwijzen wij al steeds meer naar het Handboek Bomen omdat het een heel praktisch boek is dat in duidelijke en eenvoudige taal uitlegt waar je op moet letten bij het snoeien van bomen. Die gestandaardiseerde criteria uit het Handboek Bomen zijn in de Resultaatsmeter teruggebracht naar tien essentiële punten. De aannemer moet bijvoorbeeld de afgezaagde takken netjes opruimen, hij mag de boom niet beschadigen en de boomsituatie moet altijd veilig blijven. Ook is voor verschillende situaties vastgesteld hoeveel procent

van de boom gesnoeid moet worden. Stuk voor stuk heel redelijke eisen die we nu kunnen gaan toetsen.’

Opleiding

Voordat Sandifort ook daadwerkelijk mag toetsen met de Resultaatsmeter, volgde hij eerst een tweedaagse opleiding waarin hij uitleg kreeg over het digitale systeem en de manier van controleren, zodat hij het examen met succes kon afronden. ‘Dit systeem werkt alleen als het uniform

gehanteerd wordt. Er zit bijvoorbeeld een koppeling in met alle bomen in het beheergebied. Voor de controle selecteert het systeem ad random een bepaald aantal bomen dat moet worden gecontroleerd. Daar kunnen jonge populieren tussen zitten, maar ook oude beuken, platanen of iepen zijn mogelijk. Als controleur moet je je dan ook echt wel houden aan die bomen en niet even snel een straatje bezoeken en een paar andere bomen controleren. Een aannemer »

Elke boom wordt door de opdrachtnemer ingevoerd in het systeem. In dit systeem kan de opdrachtnemer communiceren met de projecteigenaar en, indien nodig, opmerkingen plaatsen. Dit voorkomt miscommunicatie.

kan jonge iepen fantastisch snoeien, maar elke beuk verpesten, dan heeft ie zijn werk niet goed gedaan.'

Eigen controle

Die kwaliteit is ook de reden dat het waterschap twee regionale aannemers heeft aangespoord om ook de opleiding te volgen. 'Er zijn twee partijen die het snoeiwerk hebben aangenomen en die hebben we uitgenodigd om samen met ons de cursus bij een onafhankelijke opleider te volgen', zegt Sandifort. 'Beide aannemers reageerden zeer positief, ook voor aannemers zal de focus nu veel meer op kwaliteit komen te liggen en minder op het beperken van kosten en het afraffelen van snoeiwerkzaamheden. De mensen die de cursus hebben gevolgd weten nu hoe ze bomen snel kunnen controleren aan de hand van het digitale systeem en kunnen dus optreden als controleurs, maar zijn ook in staat hun eigen personeel te beoordelen en te instrueren.'

Tijdwinst

Die controle lijkt misschien op het eerste ogenblik veel werk, maar Sandifort bestrijdt die aanneming. 'Vroeger gingen we redelijk lukraak een paar keer kijken op locatie. Straks geeft de aannemer aan welke

bomen zijn gesnoeid en dan kunnen wij die gaan controleren wanneer we willen. En als de aannemer een opmerking heeft over een boom, dan maakt hij een foto en zet het in het systeem. In de oude situatie moest de aannemer eerst met ons bellen en in het ergste geval gingen we daar dan heen om te bespreken wat er mee moest gebeuren. Via de Resultaatsmeter ontvangen we live updates en gebeurt de controle op een professionele en efficiënte wijze. Dit gaat veel tijd schelen.'

Afspraken

Sandifort: 'Al die 125.000 bomen vertegenwoordigen een behoorlijk kapitaal en daarvan wil je wel dat er zorgvuldig mee wordt omgesprongen. Als aannemers het werk in de toekomst slecht uitvoeren, dan voelen ze dat door middel van een vooraf afgesproken korting in de portemonnee.' Meijer vult aan: 'Aan de start van de opdracht worden afspraken gemaakt. Je mag bijvoorbeeld 10 procent afwijken van onze normen. Als je meer afwijkt, dan staan daar – financiële – sancties tegenover en krijgt de aannemer minder inkomsten. Die afspraken worden vooraf vastgelegd en getekend door beide partijen.'

Resultaatsmeter toepassen

Op dit moment hebben 140 gemeenten, 6 provincies en 3 waterschappen een licentie bij het Norminstituut Bomen. 'Die kunnen de Resultaatsmeter inzetten en voorschrijven', aldus Marc Meijer. 'Ook als ze zelf geen gecertificeerd Controleur Handboek Bomen in dienst hebben. In onze applicatie zit een kaart verwerkt met alle controleurs in Nederland, met een klik op de knop heb je de controleurs in jouw regio die je kunt inhuren. Voor de opdrachtgever biedt het zekerheid dat ze de kwaliteit krijgen die ze vragen en de aannemer weet welke kwaliteit hij moet leveren en kan daar zijn prijs op afstemmen.'

Voor de controle wordt at random een selectie gemaakt in het gebied. Dit zijn de enige bomen die de controleur moet beoordelen. Dit systeem houdt de snoeier scherp, elke boom kan immers uitgekozen worden en bespaart de controleur veel tijd.

Meijer: 'Door de marktwerking is de kwaliteit voor een deel vervaagd. Dat is eigenlijk niet heel gek, want doordat overheden vaak selecteren op de laagste prijs moeten aannemers wel creatief te werk gaan. Ze steken goedkoop in en gaan later nog weer onderhandelen over de kwaliteit. In mijn tijd kreeg ik weleens het verwijt dat ik niet meer mee mocht doen met een aanbesteding omdat ik te duur was en ze anderen de kans wilden geven. Dat is natuurlijk de omgekeerde wereld, mogelijk was het de reële marktprijs maar schreven anderen daar onderdoor. Het is van belang dat we de groenmarkt zakelijker benaderen en daar gaat de Resultaatsmeter een belangrijke bijdrage aan leveren.'